

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, КРИМІНАЛІСТИКА

УДК 343.1

DOI <https://doi.org/10.32782/pyuv.v6.2025.15>

В. С. Бондар

orcid.org/0000-0003-1552-4555

*кандидат юридичних наук, професор,
завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики
Навчально-наукового гуманітарного інституту
Національної академії Служби безпеки України*

ОСОБЛИВОСТІ ПОЧАТКОВОГО ЕТАПУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТЕРОРИСТИЧНИХ АКТИВ: ВЕРСІЇ, ТАКТИЧНІ ЗАДАЧІ, АЛГОРИТМИ ТА ПРОГРАМИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ

Вступ. Сучасна практика протидії правоохоронними органами терористичним загрозам вимагає від теорії формування чітких, дієвих рекомендацій, які мають дозволяти слідчому здійснювати:

– обґрунтоване висування та надійну перевірку в передбачений законом спосіб максимально можливого комплексу слідчих версій, зокрема щодо надання адекватної правової оцінки відповідної кримінально-правової поведінки;

– адекватну оцінку ситуації щодо наявності у діях правопорушника (ків) об'єктивних ознак посягання на стан захищеності людей від джерел підвищеної небезпеки, а також життя і здоров'я людини, власність, довкілля, авторитет органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, нормальне функціонування підприємств, установ або організацій та відмежовувати терористичні акти від інших кримінальних правопорушень, у яких застосовуються подібні способи вчинення (передбачені, наприклад, ст.ст. 111, 112, 113, ст. 114¹, п. 5 ч. 2 ст. 115, ч. 2 ст. 194, ч. 2 ст. 347, 347¹, 352, 378, 399 Кримінального кодексу України – далі КК України) або кваліфікувати їх за сукупністю;

– планування досудового розслідування та прийняття відповідних ситуації, що склалася, процесуальних рішень.

Мета і завдання дослідження. Метою статті є формування методичних рекомендацій щодо початкового етапу досудового розслідування терористичних актів, відповідних версій, задач, алгоритмів та програм їх реалізації.

Виклад основного матеріалу. Зміст початкового етапу досудового розслідування злочинів, передбачених ст. 258 КК України визначається, насамперед, характером слідчої ситуації, і в першу чергу наявністю інформації про злочин, особу правопорушника та інші обставини, які підлягають встановленню в процесі розслідування. Таким чином, одне із завдань слідчих та оперативних співробітників на даному етапі – вжити всіх заходів для

отримання максимального обсягу такої інформації. Це дозволить визначити цілі та напрями досудового розслідування, відповідні програми дій слідчого та співробітників підрозділів та служб, які здійснюють взаємодію зі слідчим, черговість початкових та подальших слідчих (розшукових) дій.

Аксіоматичним є те, що у кожному випадку отримання слідчим, дізнавачем чи прокурором заяви, повідомлення щодо факту терористичного акту, а також у разі самостійного виявлення ними таких фактів необхідно вносити відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та забезпечувати всебічне, повне і неупереджене здійснення досудового розслідування.

До джерел інформації під час розслідування даної категорії кримінальних проваджень, зокрема, відносяться:

– показання допитуваних осіб (потерпілих, свідків, підозрюваних): про факти незаконних придбання, передачі, зберігання, перевезення, носіння, виготовлення та переробки вогнепальної зброї, боєприпасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв допитуваних або іншими особами; про використання зазначених об'єктів при вчиненні іншого кримінального правопорушення тощо;

– виявлення зазначених кримінальних правопорушень у результаті проведення оперативно-розшукових/контррозвідувальних заходів;

– виявлення вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв безпосередньо слідчим у процесі розслідування кримінальних правопорушень, наприклад: під час огляду місця події, обшуку за місцем помешкання або роботи, проведенні інших слідчих (розшукових) дій.

Вирішення завдань щодо розслідування терористичних актів здійснюється за такими напрямками:

– виявлення, документування та викриття кримінально-протиправної діяльності закордон-

них зв'язків терористичних організацій, груп та окремих терористів;

– обмін інформацією про терористичні організації та групи, які становлять загрозу для України, їх учасниках, маршрутах переміщення, каналах зв'язку, методах прийомів та засобах їх діяльності, терористичні акції, які готуються або скоєні;

– обмін інформацією з оперативними підрозділами інших органів правопорядку (зокрема, Департаментом стратегічних розслідувань Національної поліції України, Державним бюро розслідувань) про виявлені або прогнозовані канали фінансування, поставки зброї, а також напрями боротьби з тероризмом з метою попередньої підготовки дій на упередження;

– обмін інформацією для вжиття заходів щодо недопущення виникнення чи локалізації надзвичайних ситуацій, а також при проведенні операцій.

За результатами узагальнення матеріалів слідчої практики розслідування терористичних актів, наданих територіальними підрозділами СБ України, можна виокремити три групи типових слідчих ситуацій початкового етапу розслідування:

1) ситуації, що характеризуються наявністю факту вчинення терористичного акту, персоналізованих (розгорнуті анкетні дані особи ймовірного терориста) відомостей про осіб, які безпосередньо вчиняли такі дії та затримані «на гарячому», а також неперсоналізованих даних осіб, які керували такими діями або сприяли їх вчиненню (IP-адреси, MAC-адреси, сторінки в соціальних мережах, нікнейм тощо), через використання співробітниками спецслужб країни-агресора технологій анонімізації доступу до ресурсів Інтернет, індивідуальної географічної мобільності тощо;

2) ситуації, що характеризуються наявністю факту вчинення терористичного акту, загибеллю особи, яка вчинила злочин в результаті вибуху або під час проведення активних заходів протидії (операції) або її зникненню з місця вчинення злочину;

3) ситуації, що характеризуються виявленням ознак терористичного акту на стадії його підготовки, наявністю персоналізованих відомостей про осіб, які безпосередньо вчиняли такі дії, а також осіб, які керували такими діями або сприяли їх вчиненню.

Відобразити особливості типових слідчих ситуацій, що виникають на початковому етапі досудового розслідування терористичних актів, дозволить характеристика в межах кожної з акцентованих груп типових слідчих ситуацій їх різновидів, коли:

1) кримінальне провадження розпочато в рамках реалізації матеріалів, отриманих під час заходів, передбачених законами України «Про оперативно-розшукову діяльність» та «Про контррозвідальну діяльність». Важливою характеристикою

слідчої ситуації на початковому етапі досудового розслідування злочину буде наявність оперативної інформації, оперативного контролю за терористичною організацією, яка вчинила терористичний акт, а також інформація про затриманих або встановлених її членах. Слідча ситуація в більшості випадків визначається ступенем протидії досудовому розслідуванню, а також тим, чи вдалося схилити кого-небудь із затриманих до співробітництва.

2) Після отримання загальної уяви про терористичну організацію система отриманих даних розвивається за рахунок оперативно-розшукових (контррозвідальних) заходів, розсекречених відповідно до вимог чинного законодавства та відомчих нормативно-правових актів, а також процесуальних заходів (допитів підозрюваних, свідків та потерпілих, огляд, обшук, комплекс негласних слідчих (розшукових) дій.);

3) кримінальне провадження розпочато в результаті отримання заяви/повідомлення про кримінальне правопорушення (у тому числі заяв осіб, яким надійшла пропозиція щодо вчинення протиправних дій терористичного характеру від спецслужб рф або їх представників/посібників);

4) кримінальне провадження розпочато в результаті ознайомлення з матеріалами оперативно-го підрозділу щодо перевірки оперативної інформації.

Залежно від характеру та обсягу вихідних даних усі кримінальні провадження, які розслідуються слідчими органів безпеки за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ст. 258 КК України можуть бути умовно поділені на дві класифікаційні групи:

1) кримінальні провадження, відкриттю яких передувало проведення відповідних заходів, передбачених законами України «Про оперативно-розшукову діяльність» та/або «Контррозвідальну діяльність»;

2) кримінальні провадження, зареєстровані без проведення відповідних заходів.

У рамках *другої* класифікаційної групи також умовно можна виокремити підситуації:

– кримінальні провадження, відкриті за наявності даних про особу, яка скоїла терористичний акт;

– кримінальні провадження, відкриті за відсутності даних про особу, яка скоїла терористичний акт.

Процес побудови версій та планування розслідування терористичних актів у кожній з виокремлених умовних класифікаційних груп кримінальних проваджень (насамперед, на початковому етапі досудового розслідування) має низку специфічних особливостей, котрі рекомендується враховувати.

Ситуація 1. *Наявний факт вчинення терористичного акту, персоналізованих відомостей про*

осіб, які безпосередньо вчиняли такі дії та затримані «на гарячому», а також осіб, які керували такими діями або сприяли їх вчиненню. У виокремленій ситуації слідчий із самого початку досудового розслідування має справу з певною особою (особами), запідозреною у вчиненні терористичного акту. Водночас, має обмежений фактичний матеріал стосовно розслідуваного кримінального правопорушення.

Підозрюваний на перших допитах здійснює спроби приховати справжній характер своїх кримінально-протиправних дій та співучасників злочину. Не завжди наявні достовірні анкетно-біографічні та інші дані й про особу самого підозрюваного. Це потребує висунення та дослідження декількох слідчих версій відносно складу терористичного акту, а також стосовно деяких інших обставин (співучасті у вчиненні злочину інших осіб, змісту та спрямованості умислу тощо).

Основними задачами початкової стадії досудового розслідування кримінальних проваджень цієї категорії є: перевірка первинних даних про вчинення терористичного акту та причетності до нього підозрюваного, отримання достовірних даних про особу затриманого, а також виявлення можливих співучасників злочину та припинення їх кримінально-протиправної діяльності. Під час досудового розслідування терористичного акту, організованого спецслужбами іноземної держави перед слідчим постає, з-поміж іншого, завдання про можливість використання певних позицій затриманого виконавця з метою організації вирішення завдань, передбачених Законами України «Про боротьбу з тероризмом» та «Про контррозвідальну діяльність».

Крім того, в разі виникнення зазначеної ситуації слідчий вирішує й інші тактичні завдання:

- 1) встановлення джерела інформації про вчинення терористичного акту, потерпілих та свідків-очевидців події злочину;
- 2) перевірка особи, яка безпосередньо вчиняла терористичний акт на належність до груп, резидентур та розвідувальних мереж, які керували такими діями або сприяли їх вчиненню;
- 3) встановлення факту вербування особи, яка безпосередньо вчиняла терористичний акт, фату отримання нею винагороди за кримінально-протиправні дії;
- 4) з'ясування способів терористичних дій, виявлення притаманних ним слідів та слідових комплексів;
- 5) перевірка підозрюваного на наявність (відсутність) у особи, яка вчинила терористичні дії факту психічного захворювання чи аномалії.

Задля розв'язання вказаних завдань рекомендується наступний алгоритм, який включає наступну програму процесуальних дій:

- 1) огляди місць локалізації слідів та інших речових доказів:
  - місця скоєння терористичного замаху;
  - місця затримання особи, яка безпосередньо вчиняла такі дії та осіб, які керували такими діями або сприяли їх вчиненню;
  - документів та носіїв комп'ютерних даних (мобільних телефонів, комп'ютерів, акаунтів в мережі Інтернет, та іншого контенту тощо);
- 2) допити:
  - свідків-очевидців;
  - потерпілих, які залишилися в живих;
  - працівників медичних установ, які надавали першу медичну допомогу потерпілому, а також рятувальних служб;
- 3) обшуки за місцем помешкання особи, яка безпосередньо вчиняла такі дії та осіб, які керували такими діями або сприяли їх вчиненню;
- 4) тимчасовий доступ до камер відеоспостереження, розташованих на прилеглий до місця події території;
- 5) допит підозрюваного; одночасні допити підозрюваних – членів терористичної групи або терористичної організації;
- 6) пред'явлення потерпілим і свідкам для впізнання осіб, підозрюваних у вчиненні терористичного акту (з дотриманням заходів безпеки);
- 7) призначення судових експертиз (вибухотехнічної, судово-медичної, судово-психіатричної, сильнодіючих і отруйних речовин, зброї, трасологічної тощо).

Ситуація 2. *Встановлений факт підпалу транспортної засоби, застосування вогнепальної зброї, вибухового пристрою, особа, яка безпосередньо вчинила кримінальне правопорушення загинула в результаті вибуху або під час проведення активних заходів протидії (операції), або зникла з місця вчинення злочину.* Наслідок кримінального правопорушення конкретизований, наприклад, заявою/повідомленням про кримінальне правопорушення особи, якій завдано шкоду (військовослужбовець, журналіст, адвокат та ін.), яка є юридичним фактом, що породжує відповідні кримінально-процесуальні правовідносини.

Зрозуміло, що у кримінальному провадженні за фактом умисного знищення або пошкодження майна шляхом підпалу, вибуху чи іншим загальнонебезпечним способом, або заподіяло майнову шкоду в особливо великих розмірах, або спричинило загибель людей чи інші тяжкі наслідки, розпочатому без проведення відповідних заходів, передбачених законами України «Про оперативну-розшукову діяльність» та «Про контррозвідальну діяльність», слідчий на початковому етапі має у своєму розпорядженні досить обмежені вихідні дані. Зазначена обставина визначає необхідність висунення та перевірки різних слідчих версій, зокрема:

– вчинено застосування зброї, вчинення вибуху, підпалу чи інших дій, які створювали небезпеку для життя чи здоров'я людини або заподіяння значної майнової шкоди чи настання інших тяжких наслідків, якщо такі дії були вчинені з метою порушення громадської безпеки, залякування населення, провокації воєнного конфлікту або погрозу вчинення зазначених дій з тією самою метою (ст. 258 КК України);

– вчинене інше кримінальне правопорушення, в тому числі у формі сукупності (або підготовчі дії до нього), передбачений КК України (державна зрада у формі надання іноземній державі, іноземній організації або їх представникам допомоги у проведенні підривної діяльності проти України (ч. 2 ст. 111 КК України), диверсія, умисне знищення або пошкодження майна працівника правоохоронного органу шляхом підпалу, вибуху). Зрозуміло, що поєднання поранення або загибелі потерпілого та/або виконавця злочину поєднане зі значною матеріальною шкодою, викликану руйнуванням предметів та об'єктів, які знаходяться в зоні вибуху за певних обставин дає підстави для кваліфікації кримінально-протиправного діяння за п. 5 ч. 2 ст. 115, ст.ст. 194, 258 КК України. Заслуговує на підтримку слушна думка Р.О. Мовчана, який з цього приводу зазначив: «... здійснювані з власної ініціативи підпали автівок військовослужбовців мають і переважно кваліфікуються за сукупністю злочинів, передбачених ч. 1 ст. 114¹ та ч. 2 ст. 194 КК» [5, с. 382]. Через це слідчий та прокурор повинні шляхом аналізу об'єктивних та суб'єктивних ознак складів кримінальних правопорушень провести розмежування між вказаними складами;

– вчинене не містить будь-якого складу кримінального правопорушення, передбаченого законом про кримінальну відповідальність (наприклад, самозаймання).

Попередня правова кваліфікація залежить від фактичних обставин застосування зброї, підпалу транспортного засобу, який належить, наприклад, військовослужбовцю, прокурору, поліцейському, вибуху, настання смерті зазначених та інших осіб тощо.

Як наслідок, застосувати уніфікований підхід до надання в усіх випадках попередньої узгодженої правової кваліфікації не є можливим.

Надаючи правову оцінку події кримінального правопорушення, необхідно враховувати відомості, що конкретизують *об'єкт посягання* і *мету* як бажаний наслідок протиправних дій для співучасників, наприклад, підпалу транспортного засобу. В разі кваліфікації протиправного діяння за ст. 194 КК України безпосереднім об'єктом правопорушення є право власності на транспортний засіб, воно ж може виступати і як додатко-

вий об'єкт правопорушень, спрямованих проти національної безпеки. Наявність відомостей про знаходження транспортного засобу на балансі військової частини, використання військовослужбовцями під час виконання завдань та наказів командирів, очевидні розпізнавальні знаки належності транспортного засобу військовому підрозділу, ідентифікація водія як військовослужбовця можуть свідчити про спрямованість протиправних дій на унеможливлення виконання завдань Збройними Силами України в цілому чи окремим підрозділом.

При тому мотивом учинення кримінального правопорушення є як знищення необхідних засобів, так і залякування (психічне насильство) з метою перешкоджання виконанню військовослужбовцем чи відповідним підрозділом поставлених перед ним завдань.

Тому знищення транспортних засобів військовослужбовців з метою ослаблення держави чи унеможливлення виконання Збройними Силами України та іншими військовими формуваннями функції захисту національної безпеки є ознаками інших кримінальних правопорушень (ст.ст. 111, 114¹ КК України).

Після встановлення факту позбавлення життя потерпілого, перед слідчим постає нове завдання: з'ясувати характер кримінального правопорушення, встановити, чи скоєно терористичний акт або вбивство, передбачене пп. 5, 7, 9, 14 ч. 9 ст. 115 КК України. Які факти можуть свідчити про вчинення саме терористичного акту?

З-поміж інших:

- загиблим (або таким, що отримав тяжкі тілесні пошкодження) представник іноземної держави чи державний діяч України;
- позбавлені життя або отримали тяжкі тілесні пошкодження одночасно декілька волонтерів, представників медіа, військовослужбовців;
- кримінально-протиправні діяння вчинені демонстративно, на очах багатьох осіб, у розрахунок на ефект загрози;
- терористичний акт пов'язаний з певною метою (святою чи масовим заходом);
- терористичний акт скоєно під час відкритого судового засідання з великою кількістю учасників;
- під час скоєння терористичного акту застосована вогнепальна зброя, оснащена пристроями зниження рівня звуку пострілу, спеціальна, замаскована зброя, розроблена на замовлення спецслужб промисловим способом;
- до терористичного акту причетні особи, з антитерористичними поглядами;
- наявні дані щодо надходження потерпілому загроз терористичного характеру.

Акцентовані та інші факти подібного характеру слугують підставами для висунення версії про

терористичний акт, водночас, кінцевий висновок про це можливо формулювати лише на підставі результатів аналізу всього комплексу доказів.

Отже, ознаки терористичного акту з високим ступенем ймовірності можуть бути встановлені вже під час відкриття кримінального провадження та проведення невідкладних слідчих (розшукових) дій. Для підвищення надійності висунутого припущення, конкретизації версії необхідно провести певну аналітичну роботу.

Для даної ситуації притаманними є випадки використання терористами засобів маскуванню зовнішності, висловлювання погроз в анонімній формі та перетинання кордону за підробленими або чужими документами. Найчастіше вказана ситуація виникає при вчиненні терористичного замаху на представників певних соціальних груп, органів державної влади, громадських об'єднань або інших посадових осіб. В окремих випадках терористичний акт здійснюється за замовленням або у складі терористичної організації, яка бере на себе відповідальність за скоєну терористичну атаку.

У цій ситуації основними тактичними завданнями, що постають перед слідчим є:

- 1) встановлення механізму спрацювання вибухового пристрою, місця його розміщення, способів кріплення та маскуванню;
- 2) встановлення всіх можливих свідків та очевидців злочинної події;
- 3) встановлення місць можливого знаходження особи терориста;
- 4) встановлення особи виконавця терористичного акту, який загинув;
- 5) встановлення кола осіб, що могли діяти в групі;
- 6) виявлення ймовірних зв'язків злочинця з особами кримінального середовища, злочинними організаціями, терористичними формуваннями;
- 7) якщо злочинцем було висунуто погрозу вчинення терористичних дій, оцінюється реальність такої погрози, вживаються необхідні заходи щодо завчасного запобігання її реалізації та заподіяння інших тяжких наслідків;
- 8) розшук та затримання всіх співучасників злочину, пошук та вилучення речових доказів.

Основні тактичні завдання розслідування виконуються шляхом здійснення такого комплексу слідчих (розшукових) дій та інших засобів:

- слідчі (розшукові) дії, направлені на розшук терористів (проведення обшуків з метою виявлення, вилучення зброї, компонентів вибухових речовин, запалювальних сумішей тощо);
- слідчі (розшукові) дії, негласні слідчі (розшукові) дії, від результатів яких залежить проведення інших слідчих (розшукових) дій або тих, які є необхідними для забезпечення їх ефективності;

– слідчі (розшукові) дії, результати яких мають значення для перевірки версій, висунутих одночасно.

У конкретизованому вигляді це виглядає наступним чином:

1) слідчі огляди:

– місця події (первинний, детальні додаткові та повторні) із залученням вибухотехніків, які визначають вид засобів ураження, принцип приведення в дію СВП;

– виявлених трупів та залишків тіл, із залученням спеціалістів – судово-медичних експертів. Дана слідча (розшукова) дія проводиться відповідно до загальних рекомендацій, котрі містяться в криміналістичній та судово-медичній літературі. Місцерозташування постраждалих повинно фіксуватися на плані-схемі. При цьому мають зазначатися видимі пошкодження: перфорація барабаних перетинок, місцеві розриви жирових, м'язових тканин, шкірного покриву, руйнування окремих частин тіла людини, його одягу тощо;

– комп'ютерних даних:

- відомостей в мережі Інтернет (повідомлення та фото- і відеоматеріали у соціальних мережах, медіа, тощо) у тому числі з застосуванням методів та інструментарію «OSINT (open source intelligence)» та залученням спеціаліста у порядку ч. 4 ст. 99 КПК України, з метою виявлення повідомлень, фото-, відеоматеріалів про теракт, ідентифікацію причетних осіб; розслідувань громадських організацій, медіа та окремих журналістів; відомостей про осіб, проти яких спрямовувався теракт. Присутність спеціаліста є додатковим аргументом для спростування заявам сторони захисту про модифікацію слідчим відомостей, які зберігаються на певних носіях комп'ютерної інформації чи інформаційних ресурсах. Тим більше доцільним є така участь за наявності ризиків втрати значущої інформації в результаті непродуманих дій особи, яка проводить слідчу (розшукову) дію;

- відомостей у мережі Інтернет (спеціальних мобільних застосунків, які дають змогу взнати, як певний телефонний номер записаний в адресній/ телефонній книзі інших користувачів, наприклад «Getcontact») у тому числі з застосуванням методів та інструментарію «OSINT та залученням спеціаліста у порядку ч. 4 ст. 99 КПК України;

- вилучених під час оглядів місць подій залишків саморобних вибухових пристроїв;

- записів з камер відео- спостереження, які працювали у місці вчинення теракту;

- вилучених під час обшуку предметів, що мають значення речових доказів: носії електронної інформації, мобільних телефонів, чорнових записів, зброї, заготовок для виготовлення саморобних вибухових пристроїв;

– отриманих від операторів мобільного зв'язку відомостей про мобільні термінали (телефони, тощо), що працювали у місці вчинення теракту або неподалік його до вчинення та під час його вчинення, а також після нього. Відомостей про з'єднання таких терміналів (мобільний трафік з'єднань та місць перебування абонентів). Відомостей про історію з'єднань, як за номером телефону, так і за IMEI телефонів, які використовувались цим номером. Метою таких оглядів у першу чергу є встановлення номеру телефону, який використовувався в СВІП (остання практика свідчить про те, що може бути три телефони, основний та контрольні), встановлення абонентів, які ініціювали приведення СВІП у дію, ідентифікацію таких осіб за трафіком, контактами, місцями перебування.

Подібна інформація може бути отримана також, залежно від подальшого використання гласними або негласними засобами. Негласно отримати необхідну інформацію від Інтернет провайдера можуть оперативні підрозділи, якщо мають там джерела оперативної інформації. Гласно така інформація отримується оперативним підрозділом за запитом на підставі пункту 15 частини 1 статті 8 та частини 1 статті 11 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18 лютого 1992 року. Підрозділи досудового розслідування в рамках відкритого кримінального провадження необхідну інформацію від Інтернет-провайдера можуть вимагати за запитом на підставі ч. 5 ст. 40 та ч. 2 ст. 93 КПК України, або на підставі ухвали слідчого судді про тимчасовий доступ до речей і документів (ст.ст. 40, 159, 160, 162-163 КПК України).

Інформація від Інтернет провайдерів може бути використана для планування та проведення негласних слідчих (розшукових) дій, передбачених статтею 264 КПК України – «Зняття інформації з електронних інформаційних систем».

Слід зауважити, що для встановлення ідентифікаційних ознак електронної інформаційної системи: MAC-адреси або серійного номеру процесора електронної інформаційної системи, якщо ці електронні інформаційні системи знаходяться в публічно недоступних місцях, житлі чи іншому володінні особи, необхідно проводити додаткову негласну слідчу (розшукову) дію, передбачену статтю 267 КПК України – «Обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи», і після встановлення ідентифікаційних ознак електронної інформаційної системи, звертатись до слідчого судді на отримання дозволу на проведення НС(Р)Д, передбаченого ст. 264 КПК України.

Відповідно до ч. 2 ст. 264 КПК України не потребує дозволу слідчого судді здобуття відомостей з електронних інформаційних систем або її частини, доступ до яких не обмежується її власником, володільцем або утримувачем або не пов'язаний

з подоланням системи логічного захисту. Як приклад, це огляд сторінки в соцмережі, коментаря до публікації, перегляд відео-роликів в YouTube тощо [1; 2; 3, с. 41-47; 9]. Потрібно звернути увагу, що штучний інтелект та модератори соціальних мереж (наприклад, системи кампанії «Мета» видаляють потенційні докази міжнародних злочинів до того, як слідчі побачать їх. Водночас, після видалення контекст зникає з публічного простору, але часто залишається у внутрішніх базах даних або хмарах платформи. Каналами співпраці щодо отримання відповідного доступу є: а) взаємна правова допомога (MLA), офіційні угоди про трансграничні запити на отримання даних; б) партнерство з громадянським суспільством: Hala Systems – постійне збереження доказів відкритого рівня;

2) зняття показань технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото-, кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото-, кінозйомки, відеозапису (зовнішніх вуличних відеокамер спостереження біля приміщень установ, організацій, офісів, приватних приміщень, тощо, систем «Безпечне місто», «UASC», автомобільних відеореєстраторів) з метою встановлення та ідентифікації причетних до вчинення теракту осіб.

Зокрема, серед ключових особливостей, які містяться в інтелектуальній системі відеонагляду, можна виокремити такі:

- розпізнавання номера автомобіля та перевірка, чи перебуває автомобіль у розшуку (чорний список), визначення відповідності автомобіля та державного номера відповідно до реєстраційної документації на автомобіль;
- розпізнавання кольору, типу транспорту, моделі та марки;
- розпізнавання обличчя під різним кутом, відзнятого різними камерами (онлайн-трансляція, файли), пошук відповідності в розшуковій базі даних, статі, вікової групи тощо;
- детектор осіб, які перебувають в автомобілі, з можливістю візуального сприйняття обличчя особи;
- виявлення скупчення людей, у тому числі в несанкціонованих місцях;
- оцінка щільності потоку людей на важливих об'єктах;
- індексування подій в умовах дорожнього руху (щільність потоку, затори, масове скупчення автотранспорту), у тому числі в зонах паркування;
- детектор залишених предметів та їх власників;
- детектор забороненого або нетипового руху автотранспорту, людей;
- детектор фактів перетину забороненої зони (проїзд, прохід);
- оперативне повідомлення операторів контролю про визначені ситуації з наданням інформації

про час, місце, характер, а також підтримка надання оцінки оператором кожної з ситуацій.

3) Допити:

– свідків (очевидців підготовки та вчинення теракту; осіб, яким відомі інші обставини його вчинення), у тому числі залучених до конфіденційного співробітництва органом досудового розслідування із дотриманням заходів безпеки згідно з положеннями п. 2 ч. 5 та ч. 6 статті 99 КПК, а також пункту «а» ч. 1 ст. 15 Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» № 3782-ХІІ;

– потерпілих (осіб, яким безпосередньо було завдано травми, матеріальні збитки, родичів загиблих осіб про обставини вчинення теракту та про можливі погрози, що надходили на їх адресу; представників установ та організацій, яким було завдано матеріальну шкоду);

– у якості свідків, осіб, які мають відповідні знання і досвід та спеціалістів у мінно-вибуховій справі щодо тактико-технічних характеристик та принципів дії засобів ураження.

4) Впізнання (у тому числі за фотознімками або відеоматеріалами):

- причетних осіб;
- загиблих та потерпілих.

5) Проведення негласних слідчих (розшукових) дій:

– щодо причетних до вчинення теракту осіб. У першу чергу НСРД, які можливо провести до постановлення ухвали слідчого судді – установлення місцезнаходження радіообладнання (радіоелектронного засобу) та спостереження за собою.

6) Обшуки (у тому числі невідкладні):

– за місцем проживання причетних до теракту осіб, з метою виявлення та вилучення доказів готування та вчинення теракту (залишків складових частин СВП, інструкцій, записів і тому подібних матеріалів щодо виготовлення та приведення у дію СВП, інших знарядь вчинення злочину, телефонів та ПЕОМ, інших засобів зв'язку або ініціації вибуху, тощо);

– за місцями виготовлення, зберігання СВП та його складових частин з метою виявлення та вилучення доказів готування та вчинення теракту;

– транспортних засобів причетних осіб.

7) Призначення та проведення експертиз:

– вибухо-технічна, з метою встановлення засобів ураження та їх технічних характеристик;

– матеріалів та сплавів;

– судово-медична (причини смерті, характеристики тілесних ушкоджень потерпілих);

– інженерно-технічна;

– фото-, відео;

– комп'ютерна.

8) Вилучення або отримання за запитом:

– медичної документації про надання меддопомоги потерпілим, встановлення причин смерті загиблих;

– технічної документації на споруди та приміщення, які зазнали руйнувань від теракту.

9) Отримання доступу до банківської таємниці (відомостей щодо руху коштів по рахунках причетних осіб, у тому числі щодо поповнення рахунків мобільних операторів встановлених номерів телефонів, що використовувались для вчинення теракту);

10) подання запиту на отримання інформації щодо перетинання підозрюваним (підозрюваними) державного кордону (ППС «Аркан», «Гарт»);

11) використання інформації, що міститься в інформаційних системах, обліках та базах даних (обліку викраденого автотранспорту, картотеки дактилоскопічних карт, обліку викрадених та втрачених паспортів, обліку розшукуваних осіб, колекції вогнепальної, холодної зброї тощо).

12) доручення оперативному підрозділу Департаменту кіберзахисту СБ України в порядку ст. 40 КПК України на отримання відомостей від криптобірж про транзакції криптовалют та власників криптогаманців, за допомогою яких оплачувалась первинна (до вербовки) та подальша діяльність залучених до терористичного акту осіб з метою ідентифікації А., Б., В. як отримувачів конкретних платежів від співробітників спецслужб країни-агресора.

Під час досудового розслідування терористичних актів, пов'язаних із використанням криптовалют, виникає необхідність розв'язання наступних тактичних завдань:

1) блокування операцій з передаванням криптовалют певною особою, яку можливо здійснити в такий спосіб:

– блокування зв'язку між учасниками мережі, яка перешкоджає відправленню транзакцій повним вузлам, а також розповсюдженню блоків через них;

– блокування бірж криптовалют, яке перешкоджає продажу або обміну накопичених засобів на фіатні валюти.

На міжнародному рівні механізм протидії кіберзлочинам визначений Конвенцією про кіберзлочинність (Будапештська конвенція).

З метою виявлення та відслідковування кримінально-протиправної діяльності в мережах технології блокчейн використовуються спеціальні знання та відповідно програмне забезпечення (зокрема, Crystal Chainalysis, Walletexplorer.com, CipherTrace), яке безпосередньо здатне:

– виявити ознаки кримінально-протиправної діяльності на блокчейні (дозволяє визначити, чи пов'язаний гаманець із системами, які використовуються в незаконній діяльності, наприклад, у прихованій мережі, в системах «маскування» походження засобів тощо);

– виявити та здійснити документування доказів згод підозрюваного (зазначивши адреси гаман-

ців, пов'язаних із фігурантом, можна визначити будь-які спроби приховати джерело або місце походження засобів);

– відслідкувати найбільш підозрілих учасників мережі зменшивши час та аналіз трансакцій вручну.

Порядок застосування технічних засобів під час фіксування ознак терористичних актів, пов'язаних з використанням криптовалюти має бути таким, аби отримані з його допомогою матеріали було можливо використовувати в якості документів як джерел доказів у кримінальному провадженні. Отримані за допомогою використання спеціальних програмно-апаратних засобів матеріали мають певні переваги та дозволяють довести факт учинення злочину. Ця перевага є важливою, оскільки отримувати оперативну інформацію про вчинення терористичного акту можливо з різних джерел. Водночас достовірність отриманих матеріалів є можливим за допомогою судової експертизи відповідного виду.

Головна компонента використання таких матеріалів знаходиться в процесуальній площині в області використання негласних слідчих (розшукових) дій під час досудового розслідування терористичних актів:

– зняття інформації з електронних комунікаційних мереж;

– зняття інформації з електронних інформаційних систем або їх частин, доступ до яких не обмежується її власником, володільцем або утримувачем або не пов'язаний з подоланням системи логічного захисту (ч. 2 ст. 264 КПК України);

– зняття інформації з електронних інформаційних систем без відома її власника, володільця або утримувача (ч. 1 ст. 264 КПК України);

– обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи (ст. 267 КПК України);

– контроль за вчиненням злочину, який орієнтований на забезпечення дотримання процесуальної процедури фіксування інформації про операції з криптовалютами.

В цьому сенсі сутність таких дій повинна відображувати дві сторони діяльності їх виконавців: зовнішнє сприйняття інформації (візуальне сприйняття та опис інформації, котрий міститься на веб-ресурсі) й технологічне, пов'язане із застосуванням можливостей спеціального програмного забезпечення для фіксування даних спеціалістом відповідної спеціалізації (ст.ст. 99, 104, 236, 237 КПК України).

Матеріали, отримані в результаті застосування спеціального програмного забезпечення, програмно-апаратних засобів можуть залучатися в процес доказування (доведення), по-перше, як матеріали, котрі супроводжують (або доповнюють) показання

осіб, по-друге, як документи – додатки до протоколів слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій. Повторимось, достовірність матеріалів, отриманих за допомогою програмно-апаратних засобів, може бути додатково підтверджена висновком комп'ютерно-технічної експертизи.

Таким чином, використання криптовалюти під час підготовки та вчинення терористичних актів потребує від органу досудового розслідування застосування тактичного комплексу, складовими якого є слідчі (розшукові) дій та негласні слідчі (розшукові) дії, котрий забезпечить процесуальне фіксування використання спеціального програмно-апаратного забезпечення, орієнтованого на комплексний аналіз криптовалютних мереж.

Ситуація 3. *Кримінальне провадження розпочато в рамках реалізації матеріалів, отриманих під час заходів, передбачених законами України «Про оперативно-розшукову діяльність» та «Про контррозвідальну діяльність»; персоналізація особи, яка безпосередньо здійснює підготовку до вчинення терористичного акту для слідчого є закономірною (в результаті діяльності оперативних підрозділів згідно спільного зі слідчим плану реалізації матеріалів ОРС/КРС). Підставою для внесення відомостей до ЄРДР буде повідомлення оперативних підрозділів про виявлені ними ознаки готування до теракту та відповідні матеріали документування або інформація про готування до теракту, отримана у ході здійснення оперативно-службової діяльності із якихось джерел. Окремо слід відмітити як підставу для внесення до ЄРДР відомостей про теракт, що готується, – повідомлення громадян, яким надійшла пропозиція щодо вчинення протиправних дій терористичного характеру від спецслужб рф або їх представників/посібників. На момент початку кримінального провадження інформація, що містить ознаки готування до вчинення терористичного акту зафіксована у тому числі під час установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу; зняття інформації з електронних комунікаційних мереж; зняття інформації з електронних інформаційних систем. Ініціативний рапорт є формальним кроком на шляху реалізації матеріалів ОРС, основним завданням слідчого в цій ситуації вбачається:*

– реалізація завдань оперативного підрозділу, що полягає в недопущенні настання запланованого злочинного результату;

– фіксація мета та мотиву кримінально-протиправної діяльності встановленої особи та, у разі спроби вчинення нею злочину, виявлення інших співучасників, що вимагає проведення НС(Р)Д.

Застосування фігурантами методів конспірації й наявність у окремих осіб практичних навичок учинення кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки України вимагають

своєчасного виявлення готування до таких кримінально-правових деліктів.

Таким чином, на початковому етапі розслідування основними тактичними завданнями в цій ситуації будуть виступати:

- запобігання вчиненню терористичного акту (недопущення приведення СВП у готовність та його запуск) або мінімізація його можливих негативних наслідків, не забуваючи при цьому про необхідність фіксації фактичних даних про злочин, що готується у відповідності до норм КПК України;

- встановлення фактичного наміру фігуранта вчинити терористичний акт;

- здійснення документування кримінально-протиправної діяльності;

- виявлення та фіксування нових способів та механізмів учинення дій терористичної спрямованості та розробка нових методик протидії ним;

- забезпечення збереження електронних носіїв інформації, у яких зафіксовано факти спілкування фігурантів між собою;

- персоналізація відомостей про організаторів теракту, кур'єрів, встановлення та подолання засобів конспірації, які використовують учасники мережі;

- встановлення якомога більшої кількості співучасників, власників криптогаманців, осіб, які відмовилися від співпраці зі спецслужбами рф, осіб, які можуть бути свідками у кримінальному провадженні;

- встановлення фактів виготовлення СВП;

- встановлення походження грошових коштів на рахунках фігурантів;

- забезпечення конфіденційності осіб, які співпрацюють з оперативним підрозділом.

Успішність досудового розслідування в даній слідчій ситуації залежить від чиннику одержання даних, які підтверджують взаємозв'язок між особами, які залучені до вчинення до терористичного акту. Такі дані можуть бути одержані шляхом проведення:

- обшуків житла чи іншого володіння осіб, щодо яких є дані про їх причетність до терористичного акту, під час яких вилучаються їх мобільні термінали зв'язку, щоденники, схеми, блокноти, аркуші паперу, які містять дані про осіб, які підозрюються у вчиненні терористичного акту;

- почеркознавчої експертизи записів у вилученому щоденнику (схемі, на аркуші паперу);

- комп'ютерно-технічної експертизи вилучених мобільних терміналів зв'язку, змісту телефонної книги, нотаток, звукових, графічних, відео та інших файлів, у тому числі знищених;

- тимчасового доступу до документів провайдера щодо з'єднань між мобільними терміналами зв'язку, якими користуються ці особи, місцезнаходження цих терміналів. Зіставлення інформа-

ції щодо останнього може забезпечити одержання даних про зустрічі між такими особами;

- вилучення відеозаписів камер відеоспостереження у місцях, де за даними досудового розслідування відбувалися зустрічі між співучасниками;

- допитів як свідків осіб, які були присутні у таких місцях разом із цими особами та є їх знайомими.

Внесення відомостей до ЄРДР у такій слідчій ситуації здійснюється одразу після одержання достатніх даних про те, що особи здійснюють готування до вчинення терористичного акту. Ключову роль у забезпеченні документування кримінально-протиправної діяльності фігурантів відіграє проведення комплексу негласних слідчих (розшукових) дій, слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій в рамках тактичної операції «Затримання осіб при вчиненні терористичного акту». Сприяє її організації та проведенню те, що в рамках контррозвідальної справи, як правило, зібрані дані щодо співучасників та їх планів щодо вчинення терористичного акту.

Тактичні завдання розслідування виконуються шляхом проведення такого комплексу слідчих (розшукових) дій та інших засобів:

- 1) проведення комплексу НСРД, у тому числі:

- контролю за вчиненням злочину у формі спеціального слідчого експерименту або;

- імітування обстановки злочину з використанням несправжніх (імітаційних) засобів, наприклад, вогнепальної зброї, непридатної для стрільби [8], фотознімків тощо, які створять у оточуючих уяву про вчинення реального злочину – терористичного акту;

- або контрольованої поставки з використанням несправжніх (імітаційних) засобів;

- виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи або злочинної організації, для виконання якого залучаються для конфіденційного співробітництва особи причетні до вчинення теракту: які фотографують певне місце, слідкують за певною особою, винаймають житло, купують телефони, Sim-картки, речовини та предмети для виготовлення СВП, виготовляють його, встановлюють або залишають у певному місці; здійснюють спостереження за оточуючою обстановкою, виявляють місця розташування камер відео спостереження;

Проведення такого виду НСРД є особливо актуальним, якщо відомості до ЄРДР внесені за заявою особи, якій надійшла пропозиція щодо вчинення протиправних дій терористичного характеру від спецслужб рф або їх представників/посібників. У таких випадках контроль за вчиненням злочину проводиться із залученням заявника у якості конфідента для проведення НСРД;

- аудіо-, відеоконтролю особи з метою фіксування процесу підготовки фігуранта до так званого «схрону» та поміщення до нього несправжніх (імітаційних) засобів;

- візуального спостереження за місцем («схроном») з використанням відеозапису, фотографування, спеціальних технічних засобів;

- спостереження за особою у публічно доступних місцях;

- зняття інформації з електронних комунікаційних мереж з метою фіксування спілкування між особами, щодо яких є відомості про готування ними терористичного акту, а також виявлення невідомих слідству їх співучасників;

- установавання місцезнаходження радіоелектронних засобів, якими користуються особи, які готують терористичний акт, для локалізації їх місцезнаходження у зв'язку із вчиненням злочину;

- обстеження публічно недоступного місця житла чи іншого володіння особи, в рамках якого може бути вирішений комплекс завдань:

- а) з одержання зразків з речовин (вибухових) для їх дослідження з метою встановлення їх властивостей;

- б) фіксування зброї або боєприпасів, частин вогнепальної зброї, вибухових пристроїв, слідів вибухових речовин, які підготовлені для вчинення терористичних актів;

- в) встановлення технічних засобів аудіо-, відеоконтролю особи в середині приміщення (приватного будинку, сховища) чи транспортного засобу, щодо яких є дані про використання їх під час готування та вчинення контрабанди. У таких випадках одночасно із ухвалою щодо надання дозволу на обстеження публічно недоступного місця, житла чи іншого володіння особи має бути одержаний дозвіл на аудіо-, відеоконтроль особи;

- г) аудіо-, відеоконтроль особи, місця (території «схрону») для фіксування кримінально-протиправних дій фігурантів: процесу підготовки схованка та поміщення до нього несправжніх (імітаційних) засобів;

- г) контрольована поставка для здійснення контролю за переміщенням вогнепальної зброї, вибухових пристроїв тощо;

- д) спостереження за особою, річчю, для забезпечення проведення контрольованої поставки;

- е) накладення арешту, огляд та виїмка поштово-телеграфної кореспонденції, які можуть проводитися для фіксування вмісту поштового відправлення, а у випадках пересилання вогнепальної зброї, боєприпасів до вогнепальної зброї та інших предметів, обіг яких обмежений згідно з вимогами пункту 1 «Переліку видів майна, що не може перебувати у власності громадян, громадських об'єднань, міжнародних організацій та юридичних осіб інших держав на території України», за-

твердженого Постановою Верховної Ради України «Про право власності на окремі види майна» від 17.06.1992 року № 2471-ХІІ (зі змінами), п. 2, п. 9. п. 10 «Положення про дозвільну систему», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 15.10.1992 року № 576 (зі змінами) – їх заміни на несправжні (імітаційні) з метою недопущення їх можливого розповсюдження. Для здійснення останнього необхідно провести негласну слідчу (розшукову) дію, передбачену статтю 273 КПК України;

- 2) доручення оперативним підрозділам ДКІБ СБ України в порядку ст. 40 КПК України отримати та проаналізувати інформацію від провайдерів, операторів зв'язку і телекомунікацій щодо конкретного абонента й точки доступу (у межах виконання вимог ст. 93 КПК України);

- 3) затримання підозрюваних;

- 4) особистий обшук затриманих, транспортних засобів, якими вони користуються;

- 5) після затримання причетних осіб та знешкодження СВП здійснюється перелічений вище комплекс слідчих (розшукових) дій та заходів, передбачений для теракту, який вже вчинено (обшуки; огляди місця події, огляди соціальних мереж та засобів зв'язку терориста, тощо; допити, впізнання, призначення експертиз, тощо).

В подальшому здійснюються:

- обшуки в житлі чи іншому володінні особи, де вчинялися дії, спрямовані на готування до вчинення терористичного акту (виготовлявся СВП, схованка) та знаходяться засоби, які були для цього використані;

- огляд вилучених засобів учинення терористичного акту, документів, транспортних засобів, інструментів та накладення на них арешту;

- допити як свідків понятих, які були присутні під час затримання підозрюваних;

- прийняття рішення щодо зняття грифів таємності з долучених до матеріалів кримінального провадження процесуальних рішень, протоколів оперативно-розшукових заходів та додатків до них, а також з процесуальних рішень, протоколів негласних слідчих (розшукових) дій та додатків до них;

- слідчі експерименти з метою перевірки показань підозрюваних щодо обстановки та обставин подій, у визначений період часу, наприклад, щодо встановлення місць зберігання зброї, боєприпасів, частин вогнепальної зброї, вибухових пристроїв тощо;

- призначення залежно від предмету та засобів терористичного акту судової експертизи зброї, вибухово-технічної, пожежо-технічної експертиз. Також залежно від обставин вчинення терористичного акту та їх фіксування під час проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих

(розшукових) дій можуть призначатися експертиза ДНК, експертиза матеріалів, речовин та виробів, семантико-текстуальна (лінгвістична) експертиза з метою дослідження об'єктивного змісту розмов, які зафіксовані у протоколах негласних слідчих (розшукових) дій, судова експертиза відеозапису аудіозаписів, одержаних за результатами зняття інформації з електронних комунікаційних мереж, аудіоконтролю особи, портретна експертиза відеозаписів аудіо-, відеоконтролю особи, місця для ідентифікації осіб, причетних до вчинення терористичного акту. Для проведення ідентифікаційних експертиз попередньо мають бути одержані відповідні зразки для порівняльного дослідження;

– одночасні допити двох чи більше раніше допитаних осіб у випадках наявності протиріч у їх показаннях.

Після проведення наведених процесуальних дій здійснюється повідомлення зміненої підозри та допити осіб як підозрюваних із урахуванням усіх зібраних доказів.

Література

1. Бабіков О.П. Негласні слідчі (розшукові) дії: теорія і практика: монографія; наук.-дослід. ін-т публічного права; 2-ге вид., випр. та доповн. Київ: Норма права, 2024. 464 с.
2. Бабіков О.П. Теоретико-прикладні основи проведення негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні: дис. ... д-ра ю. наук: 12.00.09 / Дніпровський державний університет внутрішніх справ. Київ, 2024. 546 с. URL: <https://dduvs.edu.ua/naukovadiyalnist/spetsializovani-vcheni-radi/ogoloshennya-pro-zahist-disertatsij/babikov/> (дата звернення: 20.12.2025).
3. Бабіков О.П. Поняття негласних слідчих (розшукових) дій та їх система за Кримінальним процесуальним кодексом України 2012 року. *Юридичний вісник*, 2023. № 5. С. 41-47. <https://doi.org/10.32782/yuv.v5.2023.5> (дата звернення: 15.12.2025).
4. Метелев О.П., Червяков О.В., Членов М.В. Організаційно-правові засади проведення негласних слідчих (розшукових) дій в системі Служби безпеки України (структурно-логічні схеми) : практич. посібник, Ін-т підгот. юрид. кадрів для СБУ НЮУ ім. Ярослава Мудрого. Харків: ІПЮК для СБУ, 2023. 36 с.
5. Мовчан Р.О. Кримінальна відповідальність за перешкоджання законній діяльності Збройних сил України та інших військових формувань (ст. 114¹) проблеми судової практики та вдосконалення законодавства. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького: Журнал. Серія Право*. Вип. 19 (31), 2025. С. 382. DOI: <https://doi.org/10.33098/2078-6670.2025.19.31.369-387> (дата звернення: 20.12.2025).
6. Негласні слідчі (розшукові) дії як спосіб формування доказів : навчальний посібник / М.А. Погорельський та ін. Київ: Наук.-вид. центр НА СБ України, 2016. 98 с.
7. Постанова ВС від 26.10.2022 у справі № 202/5035/20 (провадження № 51-1166км22). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107078142> (дата звернення: 19.12.2025).
8. Справа № 752/23097/24. Провадження №: 1-кп/752/1397/25. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125493264> (дата звернення: 19.12.2025).
9. Тализіна Я.О. Негласні слідчі (розшукові) дії: науково-практичний коментар глави 21 КПК України з постатейними правовими позиціями Верховного Суду. Київ : Юрінком Інтер, 2024. 704 с.

Анотація

Бондар В. С. Особливості початкового етапу досудового розслідування терористичних актів: версії, тактичні задачі, алгоритми та програми їх реалізації. – Стаття.

У статті виокремлені особливості початкового етапу досудового розслідування терористичних актів. Систематизовані типові слідчі ситуації, які виникають під час досудового розслідування кримінальних правопорушень, передбачених ст. 258 КК України, які, залежно від характеру та обсягу вихідних даних можуть бути умовно поділені на дві класифікаційні групи: 1) кримінальні провадження, відкриттю яких передувало проведення відповідних заходів, передбачених законами «Про оперативно-розшукову діяльність» та/або «Контроль розвідувальну діяльність»; 2) кримінальні провадження, зареєстровані без проведення відповідних заходів.

Зазначено, що у рамках другої класифікаційної групи також умовно можна виокремити:

- кримінальні провадження, відкриті за наявності даних про особу, яка скоїла терористичний акт;
- кримінальні провадження, відкриті за відсутності даних про особу, яка скоїла терористичний акт.

Систематизовані основні задачі початкового етапу досудового розслідування: отримання матеріалів, які в подальшому набувають статусу судових доказів, а також підтвердять виявлені в процесі проведення відповідних оперативно-розшукових/контррозвідувальних заходів факти терористичної діяльності підозрюваних та її припинення.

Наведені відповідні алгоритми щодо розв'язання задач.

В окрему класифікаційну групу виокремлені тактичні завдання, які вимагають розв'язання під час досудового розслідування терористичних актів, пов'язаних із використанням криптовалют, а також застосування з метою виявлення та відслідковування кримінально-протиправної діяльності в мережах технології блокчейн використовуються спеціальні знання та відповідно програмне забезпечення (зокрема, Crystal Chainalysis, Walletexplorer.com, CipherTrace).

Ключові слова: алгоритм розслідування, версія, досудове розслідування, контррозвідувальна діяльність, негласні слідчі (розшукові) дії, тактична задача, терористичний акт.

Summary

Bondar V. S. Peculiarities of the initial stage of pre-trial investigation of terrorist acts: versions, tactical tasks, algorithms and programs for their implementation. – Article.

The article highlights the features of the initial stage of pre-trial investigation of terrorist acts. Systematizes typical investigative situations that arise during the pre-trial investigation of criminal offenses provided for in Art. 258 of the Criminal Code of Ukraine, which, depending on the nature and volume of initial data, can be conditionally divided into two classification groups: 1) criminal proceedings, the opening of which was preceded

by the implementation of relevant measures provided for by the laws "On operational and investigative activities" and/or "Counterintelligence activities"; 2) criminal proceedings registered without the implementation of relevant measures.

It is noted that within the framework of the second classification group, it is also possible to conditionally distinguish:

- criminal proceedings opened in the presence of data about the person who committed the terrorist act;
- criminal proceedings opened in the absence of data on the person who committed a terrorist act.

The main tasks of the initial stage of the pre-trial investigation are systematized: obtaining materials that will later acquire the status of judicial evidence, as well as confirming the facts of the suspects' terrorist

activities and their termination identified in the process of conducting relevant operational-search/counterintelligence measures.

The corresponding algorithms for solving tasks are given.

A separate classification group is allocated to tactical tasks that require solving during the pre-trial investigation of terrorist acts related to the use of cryptocurrencies, as well as the use of special knowledge and, accordingly, software (in particular, Crystal Chainalysis, Walletexplorer.com, CipherTrace) to detect and track criminal and illegal activities in blockchain technology networks.

Key words: investigation algorithm, version, pre-trial investigation, counterintelligence activities, covert investigative (search) actions, tactical task, terrorist act.

Дата першого надходження рукопису до видання: 20.10.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 21.11.2025

Дата публікації: 31.12.2025